

Міністерство освіти і науки України
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Факультет історії, права та публічного управління
Кафедра права та публічного управління

АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС

Методичні рекомендації для організації підготовки до практичних занять та
самостійної роботи здобувачів вищої освіти освітньої програми: Право з
освітньої компоненти «Адміністративний процес»

ЖИТОМИР 2025

УДК 342.9

Рекомендовано до друку вченою радою Житомирського державного університету імені Івана Франка, протокол № 13 від 27 червня 2025 р.

Рецензенти:

Бондарчук Н.В. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри правознавства Поліського національного університету

Макарова О.В. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри теорії та історії держави і права Навчально-наукового інституту права та політології, заступник директора з навчально-методичної роботи Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Войтович Н.Ф. – кандидат юридичних наук, доцент кафедри права та публічного управління Житомирського державного університету імені Івана Франка

Адміністративний процес: Методичні рекомендації для організації підготовки до практичних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти освітньої програми: Право з освітньої компоненти «Адміністративний процес» / Укладачі: О.П. Рудницька, І.В. Пивовар, М.В. Огороднійчук: Житомир: вид. ЖДУ ім. Івана Франка. 2025. 50 с.

У методичних рекомендаціях для організації підготовки до практичних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти освітньої програми: Право з освітньої компоненти «Адміністративний процес», складеної для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань освітньо-професійної програми: Право Житомирського державного університету імені Івана Франка, вказано мету та завдання компоненти. Методична розробка містить навчальний план, плани практичних занять, завдання для самостійної роботи, контрольні питання, юридичні ситуації, тестові завдання, список рекомендованої літератури.

© Житомирський державний університет
імені Івана Франка, 2025

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Програма ОК «Адміністративний процес».....	8
Методичні поради щодо вивчення ОК «Адміністративний процес».....	17
Теми та плани практичних занять.....	20
Питання до екзамену з курсу «Адміністративний процес».....	33
Критерії оцінювання знань здобувачів.....	35
Список рекомендованої літератури.....	37
Юридичні ситуації.....	39
Тести.....	45

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вивчення освітньої компоненти «Адміністративний процес» для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відповідає освітньо-професійній програмі «Право».

Вивчення ОК «Адміністративний процес» є важливим для розвитку правової держави, захисту прав громадян, а також для забезпечення належного функціонування адміністративних органів та ефективного управління державними справами. Це знання корисне не лише для юристів, а й для кожного громадянина.

Адміністративний процес визначає, як громадяни та юридичні особи можуть взаємодіяти з органами державної влади. Оскільки адміністративні органи впливають на практично кожен аспект життя, від отримання документів до вирішення спірних питань, знання процедур адміністративного процесу дає можливість громадянам захищати свої права та інтереси в межах законодавства.

Однією з головних функцій адміністративного процесу є забезпечення прав громадян під час їх взаємодії з державними органами. Вивчення цього процесу дає розуміння механізмів захисту від незаконних дій адміністрації, зокрема через адміністративні суди або інші механізми.

В Україні та багатьох інших країнах тривають адміністративні реформи, спрямовані на спрощення процедур, покращення ефективності державного управління та зменшення бюрократичного тиску. Розуміння адміністративного процесу допомагає розібратися в цих змінах, а також виявляти можливі зловживання або порушення з боку органів влади.

Адміністративний процес є важливою складовою правової культури громадян, адже він дозволяє людям орієнтуватися в системі прав і обов'язків, а також розуміти, як правильно взаємодіяти з державними органами. Це сприяє підвищенню правової свідомості та допомагає громадянам ефективно захищати свої інтереси.

Вивчення адміністративного процесу є важливим для тих, хто хоче працювати в державному управлінні, юридичній сфері, або навіть у сфері громадських організацій. Адміністративне право вимагає знання не лише

теоретичних аспектів, а й практичних навичок: від подачі заяви до вирішення адміністративних спорів.

Вивчення адміністративного процесу дозволяє отримати уявлення про ефективність роботи органів державної влади та про можливі проблеми в існуючій системі. Це знання важливе для покращення законодавства і формування нових, більш ефективних механізмів державного управління.

Предметом вивчення освітньої компоненти є норми, які регулюють суспільні відносини, що складаються у сфері застосування законодавства та інших джерел адміністративного процесуального права України, оволодіння достатнім рівнем правової культури і правосвідомості для забезпечення прав, свобод та інтересів суб'єктів правовідносин у сфері адміністративного судочинства. До предмету курсу входять такі основні елементи: опанування певного інструментарію адміністративного процесу; вивчення сутності, форм та методів адміністративного судочинства; проблем адміністративного процесу в державному управлінні.

Міждисциплінарні зв'язки: Конституційне право, Людські права, Адміністративне право, Фінансове та податкове право, Муніципальне право.

Програма освітньої компоненти складається з таких модулів:

1. Загальні положення адміністративного процесу

1. Мета, завдання та результати навчання

1.1. Мета вивчення освітньої компоненти: підготовка здобувачів вищої освіти з метою формування і розвитку їх професійної компетенції у сфері адміністративного процесу, спрямована на отримання необхідного обсягу теоретичних правових знань, набуття практичних навиків правозастосування, складення процесуальних документів, ознайомлення слухачів з теоретичними положеннями та практикою застосування адміністративними судами законодавства та інших джерел адміністративного процесуального права України, оволодіння достатнім рівнем правової культури і правосвідомості для забезпечення прав, свобод та інтересів суб'єктів правовідносин у сфері адміністративного судочинства.

1.2. Основними завданням вивчення освітньої компоненти є:

- опанування студентами необхідними теоретичними положеннями, що вироблені правничою практикою;
- формування системи знань про адміністративний процес;
- освоєння нормативного матеріалу, закріпленого системою адміністративного процесу.

1.3. Компетентності і програмні результати навчання:

Компетентності

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства: усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності.

ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

- СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.
- СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.
- СК3. Цінування та повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.
- СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.
- СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.
- СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.
- СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
- СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.
- СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.
- СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.
- СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
- СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.
- СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
- СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.
- СК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання

РН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН 7. Скласти та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

РН 11. Мати базові навички риторики.

РН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

РН 16. Використовувати комп'ютерні програми, необхідні у правничій діяльності.

РН 17. Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.

РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

РН 21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Програма освітньої компоненти

Модуль 1. Загальні положення адміністративного процесу

Тема 1. Адміністративно-процесуальне право як галузь права. Загальне поняття юридичних процесів, їх види і характеристика. Предмет адміністративного процесуального права, публічний та приватний його аспекти. Метод адміністративно-процесуального права. Принципи адміністративного процесуального права та адміністративного процесу. Адміністративні процесуальні принципи, їх види та характеристика. Верховенство права, презумпція правомірності дій і вимог суб'єкта звернення та заінтересованої особи, верховенство закону, забезпечення охорони інтересів особи і держави. Система адміністративного процесуального права. Поняття та види джерел адміністративного процесу. Взаємодія адміністративного процесуального права з іншими галузями права. Адміністративне процесуальне право як самостійна галузь у системі права України.

Тема 2. Адміністративно-процесуальні правовідносини. Суб'єкти та учасники адміністративного процесу. Поняття та ознаки адміністративно-процесуальних правовідносин, їх структура. Суб'єкти, об'єкти та юридичні факти як елементи структури адміністративних процесуальних відносин. Зміст та види адміністративних процесуальних відносин, їх наукове обґрунтування та дискусійне обговорення. Поняття та ознаки суб'єктів адміністративного процесу. Адміністративна процесуальна правосуб'єктність. Порівняльний аналіз адміністративно-процесуальної правосуб'єктності з цивільною правосуб'єктністю. Класифікація суб'єктів адміністративного процесуального права, їх правовий статус. Процесуальне правонаступництво. Обов'язки осіб, присутніх в залі судового засідання. Слова звернення до суду в залі судового засідання.

Тема 3. Адміністративний процес та адміністративні провадження. Поняття адміністративного процесу та його особливості. Форми адміністративного процесу (загальне та спрощене провадження). Форми адміністративного судочинства (загальне та спрощене позовне провадження). Поняття та елементи структури адміністративного процесу. Адміністративні

провадження, їх стадії. Поняття та види адміністративних проваджень. Ознаки адміністративних проваджень. Провадження у сфері управління, провадження з адміністративного судочинства та адміністративно-деліктні провадження як зміст адміністративного процесу. Ознаки адміністративного судового процесу: наявність суб'єкта владних повноважень як сторони адміністративного судочинства; наявність адміністративної справи (публічного спору); чітка регламентація повноважень органів влади; строковість вирішення справи. Ознаки адміністративно-деліктного провадження. Стадії адміністративних проваджень, їх характеристика. Адміністративні процедури, їх поняття, ознаки та види. Адміністративна підвідомчість, юрисдикція адміністративних судів та адміністративна юстиція: співвідношення понять; їх характеристика та ознаки.

Тема 4. Загальна характеристика та види проваджень у сфері управління. Поняття провадження в сфері управління, його основні риси. Мета, завдання та види проваджень у сфері управління. Характеристика видів проваджень у сфері управління. Внутрішньо організаційне публічно-управлінське провадження (щодо організації роботи суб'єктів публічного права); нормотворче провадження щодо прийняття підзаконних правових актів управління, його стадії. Види підзаконних нормативно-правових актів; реєстраційне провадження, дозвільне та соціальнозахисне провадження як види діяльності щодо надання адміністративних послуг. Контрольне провадження. Провадження за зверненням громадян (заяви, скарги, пропозиції, електронні петиції). Атестаційне, кваліфікаційне та акредитаційне провадження. Провадження з надання адміністративних послуг (дозвільні, реєстраційні). Реалізація або сприяння в реалізації суб'єктивного права. Особливості використання передбаченого законодавством суб'єктивного права, виконання або сприяння виконанню обов'язків; застосування заходів адміністративного примусу. Учасники адміністративних проваджень у сфері управління, їх повноваження, права і обов'язки. Підстави для провадження в сфері управління. Стадії провадження в сфері управління. Правове регулювання проваджень у сфері управління. Права і обов'язки учасників проваджень. Оскарження дій чи

бездіяльності органів владних повноважень: адміністративна та судова процедури оскарження діянь суб'єктів владних повноважень.

Тема № 5. Об'єкт адміністративного судочинства. Організація адміністративного судочинства. Підсудність адміністративних справ. Публічні спори як об'єкт адміністративного судочинства. Завдання та засади адміністративного судочинства. Історія розвитку адміністративного судочинства (юстиції) в Україні. Право на звернення до суду та способи судового захисту. Верховенство права, рівність усіх учасників судового процесу, змагальність сторін, диспозитивність, офіційне з'ясування всіх обставин у справі, гласність, відкритість, право на перегляд справи, обов'язковість судових рішень, незмінність складу суду та недопустимість повторної участі судді в розгляді адміністративної справи як спеціальні адміністративно-процесуальні принципи. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система. Адміністративні справи: незначної складності, складні, термінові, типові та зразкові. Адміністративна юрисдикція. Поняття підсудності адміністративних справ. Предметна юрисдикція. Розмежування предметної юрисдикції. Розгляд кількох, пов'язаних між собою вимог. Інстанційна юрисдикція. Суди першої, апеляційної, касаційної інстанцій. Територіальна юрисдикція (підсудність) адміністративних справ. Територіальна юрисдикція за вибором позивача, підсудність за місцем проживання або місцезнаходженням відповідача, виключна, та підсудність справ, у яких однією із сторін є суд або суддя. Передача адміністративної справи з одного адміністративного суду до іншого. Наслідки порушення правил підсудності, неприпустимість спорів про підсудність. Передача справи як зразкової на розгляд Верховного Суду. Підготовче провадження в адміністративному судочинстві. Визначення складу суду. Одноособовий та колегіальний розгляд адміністративних справ, порядок вирішення питань колегією суддів. Підстави для відводу (самовідводу) судді. Підстави для відводу (самовідводу) секретаря судового засідання, експерта, спеціаліста, перекладача. Заява про відвід (самовідвід) та порядок вирішення заявленого відводу/самовідводу. Судові повістки, виклики (повідомлення), їх види та порядок вручення. Фіксування адміністративного процесу. Порядок та умови

фіксування судового процесу засобами аудіо- та відеозапису. Судові витрати та їх види. Умови та порядок розподілу судових витрат. Судовий збір. Заходи процесуального примусу та їх характеристика. Забезпечення позову.

Тема № 6. Поняття та види процесуальних строків. Докази та доказування в адміністративному процесі. Поняття адміністративного процесуального доказування. Поняття доказів, предмет доказування, обов'язок доказування, підстави звільнення від доказування. повноваження сторін та інших учасників адміністративного процесу. Допустимість, достовірність, достатність доказів. Джерела доказів. Огляд речових доказів, що швидко псуються, судові доручення щодо збирання доказів, виконання судових доручень щодо збирання доказів, звернення адміністративного суду із судовим дорученням про надання правової допомоги до іноземного суду або іншого компетентного органу іноземної держави. Види судових доручень іноземних судів. Дослідження доказів. Установлення фактів протиправних рішень, дій чи бездіяльності органу владних повноважень, наявності чи відсутності адміністративно-правового спору чи спору про право, наявності інтересів третіх осіб, наявності адміністративного правопорушення та його складу, обставин, що пом'якшують і обтяжують відповідальність, наявність майнової шкоди тощо. Показання свідків. Письмові докази. Речові докази. Електронні докази. Висновок експерта. Висновок експерта в галузі права. Загальновідомі обставини та визнані факти, їх значення. Класифікація доказів. Прямі та непрямі докази. Обвинувальні докази, виправдувальні докази, первісні та похідні докази. Заходи забезпечення доказів та адміністративних проваджень, їх нормативно-правове регулювання. Поняття процесуальних строків та їх значення в адміністративному процесі, порядок їх обчислення. Розумність процесуальних строків, поновлення та продовження процесуальних строків. Види процесуальних строків. Строки, встановлені законом, судом, органом владних повноважень (посадовою особою). Строки: звернення за захистом порушених прав; повідомлення про час і місце розгляду справи, розгляду адміністративної справи; оскарження постанов у справах та перегляду справ; виконання постанов у справах та ін. Наслідки пропущення процесуальних строків.

Тема № 7. Порядок здійснення провадження з адміністративного судочинства (загальне позовне провадження). Провадження в суді першої інстанції. Відкриття провадження у справі. Види та зміст заяв по суті справи. Позовна заява. Документи, що додаються до позовної заяви. Відзив на позовну заяву (відзив). Відповідь на відзив. Заперечення. Подання відповіді на відзив та заперечення. Пояснення третьої особи щодо позову або відзиву. Заяви з процесуальних питань. Загальні вимоги до форми та змісту письмової заяви, клопотання, заперечення. Пред'явлення позову, залишення позовної заяви без руху, повернення позовної заяви. Відмова у відкритті провадження в адміністративній справі. Відкриття провадження в адміністративній справі. Об'єднання і роз'єднання позовів. Підготовче провадження. Завдання та строк підготовчого провадження. Надіслання копії ухвали про відкриття провадження у справі, копії позовної заяви та доданих до неї документів. Умови визнання примирення сторін. Закриття провадження по справі як результат примирення. Заміна неналежної сторони. Подання відзиву. Подання пояснень третіх осіб щодо позову або відзиву. Пред'явлення зустрічного позову. Форма і зміст зустрічної позовної заяви. Мета та строк проведення підготовчого засідання. Зміст та порядок проведення підготовчого засідання. Судові рішення у підготовчому засіданні. Підстави проведення врегулювання спору за участю судді та порядок його призначення й врегулювання. Особливості відмови позивача від позову та примирення сторін. Виконання умов примирення. Розгляд справи по суті. Завдання даної стадії. Проведення судового засідання. Форми адміністративного судочинства: загальне та спрощене провадження. Особливості письмового провадження, розгляду справи в електронній формі. Участь в судовому засіданні в режимі відеоконференції. Головуючий в судовому засіданні. Протокол судового засідання. Процедура відкриття судового засідання, видалення свідків із зали засідання, встановлення осіб, які прибули на засідання, оголошення складу суду, роз'яснення прав та обов'язків учасників. Розгляд заяв і клопотань. Наслідки неявки в судове засідання учасника справи, свідка, експерта. З'ясування обставин справи та дослідження доказів (вступне слово учасників справи, порядок з'ясування обставин та дослідження доказів,

допити свідків/оголошення показань свідків, допити сторін, третіх осіб, інших представників як свідків, дослідження письмових доказів, оголошення до дослідження змісту особистих паперів, листів, записів іншої кореспонденції; відтворення звукозапису, демонстрація відеозапису, дослідження висновку експерта, консультації та роз'яснення спеціаліста. Оцінка доказів. Відкладення розгляду справи або перерва у судовому засіданні. Ухвала про закінчення з'ясування обставин у справі та перевірки їх доказами/ухвала про повернення до з'ясування обставин у справі. Судові дебати. Ухвалення рішення. Вихід суду для ухвалення рішення. Таємниця нарадчої кімнати. Зупинення, поновлення, закриття провадження у справі, залишення позову без розгляду. Питання, які вирішує суд при ухваленні рішення, законність та обґрунтованість рішень. Порядок ухвалення та види судових рішень (ухвали, рішення, постанови). Зміст рішення, ухвали. Проголошення та вручення судового рішення. Окремі ухвали суду. Додаткове судове рішення, виправлення описок і арифметичних помилок в рішеннях. Роз'яснення судового рішення. Набрання рішенням суду чи ухвалою законної сили. Обов'язковість судових рішень.

Тема 8. Провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Загальна характеристика провадження у справах про адміністративні правопорушення. Права та обов'язки осіб, які беруть участь у провадженні в справі про адміністративні правопорушення. Органи (посадові особи), які розглядають справи про адміністративні правопорушення. Відкриття справи про адміністративне правопорушення. Розгляд справи про адміністративне правопорушення. Винесення постанови у справі про адміністративне правопорушення. Перегляд постанови у справі про адміністративне правопорушення. Виконання постанови у справі про адміністративне правопорушення.

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ЩОДО ВИВЧЕННЯ КУРСУ «АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС»

Робота з нормативно-правовими актами

Здобувачі мають навчитися самостійно знаходити, аналізувати та тлумачити чинні НПА, що регламентують адміністративні процедури.

Для пошуку нормативно-правової інформації важливо вміти знаходити актуальні нормативно-правові акти у відкритих електронних базах (наприклад, zakon.rada.gov.ua, ЛПА:ЗАКОН, ЮРЛПА).

Робота з НПА повинна включати:

- Визначення актуальності документа (перевірка чинності).
- Аналіз реквізитів документа: дата прийняття, орган, що видав, тип акту (закон чи підзаконний акт).
- Визначення галузі права і сфери регулювання.
- Структурний аналіз (розділи, статті).
- Виявлення основних норм і положень.
- Аналіз практичного значення та прикладів застосування.

До джерел даної ОК належать закони та підзаконні акти, що регламентують адміністративні процедури. Такі документи відносяться до різних галузей законодавства (конституційного, податкового, бюджетного, адміністративного, адміністративного процесуального права тощо). Саме вони є першоосновою для отримання здобувачами знань курсу.

Методи роботи з джерелами:

Конспектування: здобувач складає план роботи з НПА. План може бути простим (мати лише заголовки) або розгорнутим (доповнений короткими поясненнями). Коротко у стислому вигляді конспектує НПА, виділяє головне, використовуючи основні, прості або складні тези. Висновки вимагають глибокого осмислення та узагальнення матеріалу.

Важливою навичкою є здатність: уважно читати текст правової норми, враховуючи структуру документа (статті, пункти, частини); уміти аналізувати зміст норми, виділяти: гіпотезу (умову дії), диспозицію (правила поведінки), санкцію (наслідки порушення); співвідносити юридичну норму з конкретною життєвою ситуацією; формулювання правової позиції у вигляді правового висновку. Здобувач обов'язково має використати цитати і посилання на нормативні джерела оформити з дотриманням стилістичних і технічних вимог, дотримуватися академічної доброчесності.

ТЕМИ ТА ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Модуль 1. Загальні положення адміністративного процесу.

Тема 1. Поняття адміністративного процесу та адміністративного процесуального права України.

План практичного заняття.

1. Предмет, метод, принципи, система адміністративного процесуального права України.
2. Адміністративне процесуальне право як самостійна галузь у системі права України та його взаємодія з іншими галузями права.
3. Джерела адміністративного процесуального права.
4. Поняття, ознаки та основні риси адміністративних процесуальних норм, особливості їх структури.
5. Поняття, структура, види та основні риси адміністративних процесуальних правовідносин.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття:

1. **Предмет адміністративного процесуального права** — сукупність суспільних відносин, що виникають під час реалізації адміністративно-юрисдикційних функцій органів публічної влади.
2. **Метод правового регулювання** — сукупність засобів і способів, за допомогою яких здійснюється вплив на адміністративно-процесуальні відносини (переважно імперативний метод).
3. **Принципи адміністративного процесуального права** — загальні засади (законність, гласність, об'єктивність, рівність сторін тощо), які визначають порядок здійснення адміністративного провадження.
4. **Система адміністративного процесуального права** — внутрішня структура галузі, що складається з інститутів та норм, які регулюють порядок вирішення адміністративних справ.
5. **Адміністративно-процесуальна норма** — правило поведінки, що визначає порядок дій учасників адміністративного провадження.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Адміністративне процесуальне право як самостійна галузь права: взаємозв'язок і взаємодія з іншими галузями правової системи України.

2. Джерела адміністративного процесуального права України: класифікація, особливості та перспективи розвитку.
3. Адміністративні процесуальні норми: поняття, ознаки, структура та місце в системі адміністративного права.
4. Адміністративні процесуальні правовідносини: правова природа, структура, види та специфіка регулювання.

Тема 2. Адміністративно-процесуальні правовідносини.

1. Поняття та ознаки адміністративно-процесуальних правовідносин, їх структура.
2. Суб'єкти, об'єкти та юридичні факти як елементи структури адміністративних процесуальних відносин.
3. Зміст та види адміністративних процесуальних відносин.
4. Процесуальне правонаступництво.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття:

1. **Адміністративно-процесуальні правовідносини** – врегульовані нормами адміністративного процесуального права публічно-правові відносини, що виникають у зв'язку з розглядом і вирішенням адміністративних справ суб'єктами владних повноважень.

2. **Структура адміністративно-процесуальних правовідносин**: суб'єкти – особи або органи, які беруть участь у правовідносинах; об'єкти – блага, цінності, дії, щодо яких виникають правовідносини; юридичні факти – обставини, з якими пов'язується виникнення, зміна або припинення правовідносин.

3. **Матеріальний зміст адміністративно-процесуальних правовідносин**: сукупність конкретних прав та обов'язків учасників правовідносин.

4. **Юридичний зміст адміністративно-процесуальних правовідносин**: процесуальна форма реалізації прав та обов'язків (заяви, клопотання, процесуальні документи).

5. **Види адміністративно-процесуальних правовідносин**: юрисдикційні – пов'язані з розглядом справ про правопорушення; правоохоронні – спрямовані на захист публічного порядку; регулятивні – виникають при реалізації дозвольно-реєстраційних процедур; оскаржувальні – пов'язані з розглядом скарг або позовів.

6. **Процесуальне правонаступництво** – правовий механізм заміни учасника адміністративного процесу його правонаступником у випадках, передбачених законом (наприклад, смерть фізичної особи, реорганізація юридичної).

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Адміністративно-процесуальні правовідносини: сутність, ознаки та значення.
2. Еволюція підходів до розуміння адміністративно-процесуальних правовідносин у юридичній науці.
3. Юридичні факти в адміністративному процесі: види, значення та особливості фіксації.
4. Співвідношення суб'єктного складу і об'єктів у структурі адміністративного процесу.
5. Роль юридичних фактів у виникненні та припиненні адміністративно-процесуальних відносин.
6. Судова практика застосування процесуального правонаступництва: аналіз рішень.

Тема 3. Адміністративний процес та адміністративні провадження.

1. Поняття адміністративного процесу та його особливості.
2. Адміністративні провадження, поняття, стадії та види адміністративних проваджень.
3. Адміністративні процедури, їх поняття, ознаки та види.
4. Адміністративна підвідомчість, юрисдикція адміністративних судів та адміністративна юстиція: співвідношення понять; їх характеристика та ознаки.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття:

1. **Адміністративний процес** — це встановлена законом система процесуальних норм, що регулюють порядок реалізації публічної адміністративної влади, здійснення адміністративного провадження та розгляду адміністративних справ суб'єктами владних повноважень.

2. **Адміністративне провадження** — це послідовна сукупність процесуальних дій і процедур, які здійснюються суб'єктами владних повноважень з метою прийняття адміністративного рішення у конкретній справі.

3. **Адміністративна процедура** — це встановлений законодавством порядок діяльності органів виконавчої влади та інших суб'єктів публічного адміністрування при прийнятті індивідуальних адміністративних актів.

4. **Адміністративна юстиція** — це форма судового контролю за діяльністю органів виконавчої влади та інших суб'єктів владних повноважень, що здійснюється шляхом розгляду адміністративних справ судами відповідно до Кодексу адміністративного судочинства України.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Адміністративний процес: сутність, структура та особливості реалізації публічної влади в Україні.
2. Адміністративне провадження: класифікація, основні стадії та їх правове значення.
3. Правове регулювання адміністративних процедур: теоретичні підходи та практика застосування.
4. Співвідношення адміністративної підвідомчості, юрисдикції адміністративних судів і адміністративної юстиції: аналіз понять і меж застосування

Тема 4. Загальна характеристика та види проваджень у сфері управління.

1. Поняття провадження в сфері управління, його основні риси.
2. Характеристика видів проваджень у сфері управління.
3. Учасники адміністративних проваджень у сфері управління, їх повноваження, права і обов'язки.
4. Стадії провадження в сфері управління.
5. Правове регулювання проваджень у сфері управління.
6. Оскарження дій чи бездіяльності органів владних повноважень: адміністративна та судова процедури оскарження діянь суб'єктів владних повноважень.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття:

1. **Підвідомчість** — це встановлений законом розподіл компетенції між органами публічної влади щодо розгляду конкретних адміністративних справ або вирішення певних юридичних питань.
2. **Юрисдикція адміністративних судів** — це сукупність повноважень судів адміністративної спеціалізації розглядати та вирішувати спори, що виникають у сфері публічно-правових відносин (між особою та суб'єктом владних повноважень).
3. **Адміністративна юстиція** — це форма судового контролю за діяльністю органів публічної влади, яка реалізується через систему адміністративних судів з метою захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1. Адміністративне провадження як форма реалізації виконавчої влади: сутність, ознаки та значення.
2. Класифікація адміністративних проваджень: загальне, спеціальне, дисциплінарне та інші форми.
3. Суб'єкти адміністративного провадження: їхній правовий статус, обов'язки та механізми захисту прав.
4. Стадії адміністративного провадження: від порушення до реалізації рішення органу публічної влади.
5. Нормативно-правове забезпечення адміністративного провадження в Україні: аналіз законодавчої бази та судової практики.
6. Оскарження адміністративних актів та бездіяльності суб'єктів владних повноважень: порівняльний аналіз адміністративної й судової процедур

Тема № 5. Об'єкт адміністративного судочинства. Організація адміністративного судочинства.

1. Історія розвитку адміністративного судочинства (юстиції) в Україні.
2. Адміністративна юрисдикція. Підсудність адміністративних справ.
3. Публічні спори як об'єкт адміністративного судочинства. Завдання та засади адміністративного судочинства.
4. Право на звернення до суду та способи судового захисту.
5. Адміністративні справи: незначної складності, складні, термінові, типові та зразкові.
6. Суди першої, апеляційної, касаційної інстанцій.
7. Провадження в адміністративному судочинстві.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття:

1. **Адміністративна юстиція** — це система судових органів і процедур, спрямованих на вирішення публічно-правових спорів між фізичними або юридичними особами та суб'єктами владних повноважень.
2. **Адміністративна юрисдикція** — це повноваження адміністративних судів розглядати та вирішувати спори у сфері публічно-правових відносин, у яких хоча б однією стороною виступає суб'єкт владних повноважень.
3. **Публічно-правовий спір** — це конфлікт, що виникає у сфері публічної влади між фізичною чи юридичною особою та суб'єктом владних повноважень щодо реалізації чи порушення прав, свобод або обов'язків у результаті дій чи бездіяльності останнього.
4. **Право на судовий захист** — це гарантована Конституцією України можливість кожної особи звернутися до суду для захисту своїх прав, свобод та законних інтересів у випадку їх порушення, невизнання або оспорювання.

5. Зразкова справа — це адміністративна справа, яка розглядається судом касаційної інстанції з метою сформулювання зразкового підходу до вирішення типових спорів, що мають аналогічні фактичні та правові обставини.

6. Адміністративне судове провадження — це процесуальна форма розгляду адміністративної справи в суді, яка складається зі стадій: відкриття провадження, підготовче провадження, судовий розгляд, ухвалення рішення та його виконання.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1) Формування та еволюція адміністративної юстиції в Україні: від історичних витоків до сучасної судової системи.

2) Поняття адміністративної юрисдикції та її роль у забезпеченні ефективного судового захисту громадян.

3) Публічно-правовий спір як основа адміністративного судочинства: сутність, класифікація та практичне значення.

4) Реалізація права на судовий захист у спорах з органами державної влади: гарантії та практика в Україні.

5) Типізація адміністративних справ у судовій практиці: підходи, критерії та значення зразкових рішень.

6) Система адміністративних судів України: повноваження, структура та взаємодія інстанцій.

7) Стадії адміністративного судового провадження: процедурні особливості та процесуальні гарантії.

Тема № 6. Поняття та види доказів та процесуальних строків.

1. Поняття адміністративного процесуального доказування.

2. Докази та доказування в адміністративному процесі.

3. Заходи забезпечення доказів та адміністративних проваджень, їх нормативно-правове регулювання.

4. Поняття процесуальних строків та їх значення в адміністративному процесі, порядок їх обчислення.

5. Види процесуальних строків.

6. Наслідки пропущення процесуальних строків.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.

2. Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття:

1. **Адміністративне процесуальне доказування** — це діяльність учасників адміністративного процесу та суду, спрямована на збирання, подання, дослідження й оцінку доказів з метою встановлення фактичних обставин справи та ухвалення справедливого рішення.

2. **Докази** — це будь-які фактичні дані, що мають значення для вирішення справи, які одержано в передбаченому законом порядку й на підставі яких суд

встановлює наявність або відсутність обставин, що обґрунтовують вимоги чи заперечення сторін.

3. **Заходи забезпечення доказів** — це процесуальні дії, що вживаються судом або за клопотанням учасників справи для збереження доказів, які можуть бути втрачені або знищені до моменту їх офіційного подання.

4. **Процесуальні строки** — це встановлені законом або судом проміжки часу, у межах яких учасники справи мають вчинити певні процесуальні дії, наприклад подати позов, апеляцію, пояснення або скаргу.

5. **Види процесуальних строків** — це класифікація строків за певними критеріями; зокрема, строки можуть бути встановлені законом (загальні, спеціальні) або судом (індивідуальні), а також можуть бути подільні на строки для подання документів, строки розгляду справи, строки оскарження тощо.

6. **Відновлення процесуальних строків** — це процесуальний інститут, що дає можливість суду поновити строк, який було пропущено з поважної причини, для вчинення певної дії (наприклад, подання позову чи апеляції).

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1) Сутність та особливості адміністративного процесуального доказування: порівняльно-правовий аналіз.

2) Правовий режим доказів у адміністративному судочинстві України: теорія та практика застосування.

3) Заходи забезпечення доказів у адміністративному процесі: законодавче регулювання та судова практика.

4) Процесуальні строки в адміністративному судочинстві: значення для ефективного правосуддя та механізм обчислення.

5) Класифікація процесуальних строків в адміністративному процесі: проблеми та перспективи вдосконалення.

6) Пропущення процесуальних строків у адміністративному судочинстві: правові наслідки та порядок поновлення.

Тема № 7. Порядок здійснення провадження з адміністративного судочинства (загальне позовне провадження)

1. Провадження в суді першої інстанції.

2. Відкриття провадження у справі. Види та зміст заяв по суті справи.

3. Позовна заява. Документи, що додаються до позовної заяви.

4. Відзив на позовну заяву (відзив). Відповідь на відзив. Заперечення.

5. Підготовче провадження.

6. Розгляд справи по суті.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття:

1. **Суд першої інстанції** — це суд, який уперше розглядає адміністративну справу по суті, досліджує докази, встановлює факти та приймає рішення, що може бути оскаржене в апеляційному порядку.

2. **Відкриття провадження у справі** — це ухвала суду про початок судового процесу після перевірки позовної заяви на відповідність вимогам закону та наявності підстав для її розгляду в адміністративному судочинстві.

3. **Позовна заява** — це письмове звернення особи до адміністративного суду з вимогою захистити її права, свободи чи інтереси шляхом вирішення публічно-правового спору. До заяви додаються документи, що підтверджують обставини, на які посилається позивач.

4. **Відзив** — це письмове подання відповідача, у якому викладено позицію щодо позову, можливі заперечення проти нього, а також докази на підтримку своєї точки зору.

5. **Підготовче провадження** — це окрема стадія судового процесу, що передує розгляду справи по суті та має на меті уточнення предмета спору, з'ясування складу учасників справи, витребування доказів і визначення порядку розгляду справи.

6. **Розгляд справи по суті** — це основна стадія адміністративного процесу, під час якої суд досліджує докази, заслуховує пояснення сторін і ухвалює судові рішення відповідно до встановлених обставин справи.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

1) Провадження в адміністративному суді першої інстанції: структура, стадії та процесуальні особливості.

2) Процесуальні вимоги до відкриття провадження у справі в адміністративному судочинстві: види звернень та їх зміст.

3) Позовна заява в адміністративному процесі: форма, зміст та доказове забезпечення.

4) Механізми процесуального захисту відповідача: відзив, заперечення та відповідь у адміністративному судочинстві.

5) Підготовче провадження як ключовий етап адміністративного процесу: мета, дії суду та сторін.

6) Розгляд адміністративної справи по суті: принципи відкритості, змагальності та повного з'ясування обставин.

Тема 8. Провадження у справах про адміністративні правопорушення

1. Загальна характеристика провадження у справах про адміністративні правопорушення.
2. Права та обов'язки осіб, які беруть участь у провадженні в справі про адміністративні правопорушення.
3. Органи (посадові особи), які розглядають справи про адміністративні правопорушення.
4. Розгляд справи про адміністративне правопорушення
5. Перегляд постанови у справі про адміністративне правопорушення.
6. Виконання постанови у справі про адміністративне правопорушення.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацювати тему за вказаними питаннями.
2. Записати визначення основних понять.

Основні терміни та поняття:

1. **Провадження у справах про адміністративні правопорушення** — це врегульована нормами адміністративного процесу діяльність уповноважених органів та посадових осіб щодо виявлення правопорушень, притягнення винних до відповідальності та забезпечення реалізації адміністративної санкції.
2. **Учасники провадження** — це особи, які наділені законом правами та обов'язками щодо участі у справі про адміністративне правопорушення (зокрема, правопорушник, потерпілий, свідки, захисники, представники тощо).
3. **Органи адміністративної юрисдикції** — це державні органи, посадові особи або суди, які відповідно до законодавства мають право розглядати справи про адміністративні правопорушення та виносити відповідні постанови.
4. **Розгляд справи** — це процесуальна дія, під час якої уповноважений орган або суд встановлює обставини правопорушення, досліджує докази та ухвалює постанову щодо винуватості або невинуватості особи.
5. **Оскарження постанови** — це процесуальне право особи, щодо якої винесено постанову, на її перегляд в апеляційному або наглядовому порядку з метою перевірки законності та обґрунтованості рішення.
6. **Виконання постанови** — це завершальний етап адміністративного провадження, що полягає в реалізації заходів адміністративного впливу (штраф, попередження, адміністративний арешт тощо), визначених у постанові.

Підготуйте доповідь або реферат на тему:

- 1) Провадження у справах про адміністративні правопорушення: сутність, принципи та стадії.
- 2) Процесуальні права та обов'язки учасників адміністративного провадження: гарантії реалізації та обмеження.
- 3) Органи, уповноважені на розгляд справ про адміністративні правопорушення: компетенція, практика, проблеми.

4) Процедура розгляду справи про адміністративне правопорушення: порядок, строки, типові порушення.

5) Перегляд постанов у справах про адміністративні правопорушення: підстави, процедура, судова практика.

6) Виконання постанови у справах про адміністративні правопорушення: механізми реалізації адміністративної відповідальності.

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ З ОК «АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС»

1. Поняття адміністративного процесуального права.
2. Провадження в сфері публічного управління.
3. Суб'єкти адміністративного процесуального права та учасники адміністративного процесу.
4. Предмет адміністративного процесу.
5. Поняття процесуальних строків, їх значення в адміністративному процесі.
6. Принципи адміністративного процесу.
7. Види проваджень у сфері публічного управління.
8. Дослідження та оцінка доказів в адміністративному процесі.
9. Система адміністративного процесу.
10. Адміністративні повноваження за заявою суб'єкта звернення та їх характеристика.
11. Взаємодія адміністративного процесуального права з іншими галузями права.
12. Адміністративні провадження за ініціативою органа владних повноважень та їх характеристика.
13. Особи, які розглядають і вирішують адміністративні справи.
14. Поняття адміністративної процесуальної норми та державні гарантії її дії.
15. Адміністративні провадження за скаргою суб'єкта звернення та їх характеристика.
16. Структура адміністративних процесуальних відносин.
17. Структура адміністративно-процесуальної норми.
18. Провадження за зверненням громадян, їх характеристика.
19. Джерела адміністративного процесуального права.
20. Контрольно-наглядові адміністративні провадження, їх зміст.
21. Поняття та основні риси адміністративно-процесуальних відносин.
22. Система адміністративних судів в Україні.
23. Правові основи провадження за зверненням громадян.
24. Структура адміністративних процесуальних правовідносин та характеристика її складових.
25. Склад суду та відводи учасників судового розгляду адміністративної справи.
26. Вимоги до звернення громадян.
- 31 Суб'єкти адміністративного процесуального права України.
24. Судові виклики та повідомлення, їх види та порядок здійснення.
25. Діловодство за зверненням громадян.
26. Поняття адміністративного процесу та його особливості.
27. Підвідомчість та підсудність справ адміністративного суду.
28. Види процесуальних строків та їх характеристика.
29. Структура адміністративного процесу, її поняття та елементи.

30. Предметна підсудність справ адміністративного суду.
31. Склад суду та відводи.
32. Стадії адміністративного процесу, їх характеристика.
33. Територіальна підсудність справ адміністративного суду.
34. Заходи процесуального примусу та їх характеристика.
35. Адміністративна юрисдикція та адміністративна юстиція, їх співвідношення та поняття.
36. Інстанційна підсудність справ адміністративного суду.
37. Види процесуальних строків та їх характеристика.
38. Докази в адміністративному процесі, поняття та предмет доказування.
39. Звернення до адміністративного суду та відкриття провадження в справі.
40. Адміністративна юстиція та її роль у суспільстві.
41. Джерела доказів та їх види.
42. Підготовче провадження адміністративних справ до судового розгляду.
43. Стадії адміністративних проваджень.
44. Процесуальні строки, їх види та характеристика.
45. Судовий розгляд справи (відкриття судового засідання, розгляд справи, судові дебати, винесення і оголошення судового рішення).
46. Особи, які представляють та захищають інтереси інших осіб.
47. Класифікація доказів.
48. Судові рішення, їх зміст і порядок ухвалення.
49. Адміністративна процедура та її поняття.
50. Процесуальні строки встановлені законом та їх види.
51. Особливості провадження в окремих категорія справ.
52. Перегляд судових рішень в апеляційному порядку, підстави та умови перегляду.
53. Перегляд судових рішень в касаційному порядку, підстави та умови перегляду.
54. Перегляд судових рішень за винятковими обставинами, підстави та умови перегляду.
55. Учасники адміністративного процесуального права.
56. Адміністративна процедура, поняття, ознаки, види.
57. Перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами, підстави та умови перегляду.
58. Відповідальність за невиконання судових рішень.
59. Протокол про адміністративне правопорушення та розгляд справи.
60. Особи, які сприяють адміністративним провадженням.
61. Заходи процесуального примусу в адміністративному процесі.
62. Оскарження, опротестування постанови по справі про адміністративне правопорушення та порядок її виконання.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Кодекс адміністративного судочинства України 2747-IV зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
3. Про адміністративні процедури: Закон України від 17 лютого 2022р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>
4. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції: Закон України № 475/97-вр від 17 липня 1997 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/475/97-вр>.
5. Стратегія реформування судустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 рр., схвалена Указом Президента України від 20 травня 2015 р. № 276/2015. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/276/2015>.
6. Про судоустрій і статус суддів: Закон України № 1402-VIII від 02 червня 2016 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>.
7. Закон України про судовий збір № 3676-VI від 8 липня 2011 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3674-17/print>
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7 грудня 1984 року № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
9. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80#Text>
10. Про доступ до публічної інформації: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>

Основна:

1. Адміністративне процесуальне право: Навч. посібник / кол.авт. ; за заг. ред. Т.П. Мінки. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 320 с.

2. Тетарчук І.В., Дяків Т.С. Адміністративне судочинство : навчальний посібник для підготовки до іспитів. К.: ЦУЛ, 2020. 186 с.
3. Мельник Р. С., Мосьондз С. О. Адміністративне право України (у схемах та коментарях): навч. посіб. / за ред. Р. С. Мельника: 3-тє вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 412 с.
4. Адміністративне судочинство : підруч. для здобувачів вищ. освіти / [В. В. Мартиновський, Ю. В. Мех, В. Я. Настюк та ін.] ; за заг. ред. Р. В. Шаповала. – 3 опорою на законодавство станом на 1 лип. 2023 р. – Харків : Право, 2023. – 432 с
5. Адміністративний процес України (у схемах) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. В. Колеснікова, А. В. Солонар. – Суми : Сумський державний університет, 2019. – 108 с.
6. Адміністративна відповідальність та провадження в справах про адміністративні правопорушення : навч. посіб. [О.В. Кузьменко, М.В. Плугатир, І.Д. Пастух та ін.]; за заг. ред. О.В. Кузьменко. К.: ЦУЛ, 2020. 388 с.

Додаткова:

1. Миколенко О. І. Адміністративний процес та адміністративна відповідальність в Україні : навч. посіб. / О. І. Миколенко. Харків : Одиссей, 2010. 368 с.
2. Перепелюк В. Г. Адміністративний процес. Загальна частина : навчальний посібник / В. Г. Перепелюк. – Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 367 с.
3. Зарубіжний досвід публічного адміністрування : методичні рекомендації / Н. М. Мельтюхова та ін. ; за заг. ред. Н. М. Мельтюхової. Київ : НАДУ, 2010. 27 с.
4. Каблов Д. С. Адміністративно-правовий статус членів громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону : монографія / Д. С. Каблов. – Донецьк : Ноулідж, 2010. 170 с.
5. Коломоєць Т. О. Адміністративно-правове регулювання порядку створення і діяльності професійних правничих громадських організацій в Україні : монографія / Т. О. Коломоєць, М. Ю. Віхляєв. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2010. – 286 с.
6. Коломоєць Т. О. Прокурор в адміністративно-юрисдикційних провадженнях: питання теорії та практики : монографія / Т. О. Коломоєць, О. В. Шемякін. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2012. 219 с. 104

7. Коломоєць Т. О. Тлумачення актів адміністративного законодавства : монографія / Т. О. Коломоєць, О. І. Костенко. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2011. – 200 с.
8. Пушняк О. В. Визнання нормативно-правового акту нечинним як підстава припинення його чинності / О. В. Пушняк // Форум права. 2014. № 1. С. 834–841.
9. Пасенюк О. М. Адміністративне судочинство: стан та напрямки розвитку / О. М. Пасенюк // Вісник Вищого адміністративного суду України. 2014. № 3. С. 3–18.

Інтернет ресурси:

Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>

Офіційний сайт Верховного Суду. – Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua/>

Офіційний сайт Судова влада України. – Режим доступу: <http://www.court.gov.ua/>

ЮРИДИЧНІ СИТУАЦІЇ

Завдання 1.

Підприємець отримав податкове повідомлення-рішення Державної податкової служби про проведення камеральної перевірки та накладення штрафу за порушення строків подачі декларації. ФОП вважає, що система подачі декларації дала збій, і податкова мала це врахувати.

Дайте відповідь на питання:

1. Який тип адміністративного позову доречно подати у цьому випадку?
2. Який суд буде розглядати справу?
3. Чи може суд перевіряти технічні обставини подачі декларації?
4. Що повинен довести позивач, щоб суд задовольнив позов?

Завдання 2.

Громадянин Сергій Лавренюк подав адміністративний позов до Житомирського окружного адміністративного суду, в якому просить:

1. визнати незаконним Указ Президента України про призначення голови обласної державної адміністрації;
2. зобов'язати Президента скасувати указ, оскільки, на думку позивача, призначена особа не відповідає кваліфікаційним вимогам (має конфлікт інтересів і була фігурантом кримінального провадження).

Позов мотивовано тим, що указ, на думку позивача, порушує принципи доброчесності в державній службі та право громадян на якісне державне управління.

Суд залишив позов без руху, посиляючись на неналежну юрисдикцію.

Дайте відповідь на питання:

1. Проаналізуйте, чи є Житомирський окружний адміністративний суд належним судом для розгляду цього позову.
2. Хто є суб'єктом владних повноважень у справі?
3. Чи може Указ Президента бути предметом судового оскарження?
4. До якого адміністративного суду юрисдикційно повинен звертатися позивач у таких випадках?
5. Яке процесуальне рішення має ухвалити суд, якщо позов подано з порушенням правил підсудності?

6. У яких випадках президентські акти не можуть бути переглянуті в судовому порядку?

Завдання 3.

Інспектор патрульної поліції виніс постанову про адміністративне правопорушення за ст. 122 КУпАП (перевищення швидкості) водієві, який на момент фіксації порушення не керував транспортним засобом, а перебував на пасажирському сидінні. Авто було передано другій особі по довіреності.

Дайте відповідь на питання:

1. До якого органу/суду може бути подано скаргу?
2. Які строки оскарження постанови?
3. Які права має особа, щодо якої винесено постанову?
4. Який порядок скасування незаконної постанови?

Завдання 4.

Громадянка звернулася до органу місцевого самоврядування з адміністративною скаргою про оскарження рішення щодо надання земельної ділянки. Проте відповіді у встановлений законодавством термін вона не отримала.

Дайте відповідь на питання:

1. Які строки розгляду адміністративної скарги передбачені законодавством?
2. Які дії має право вчинити заявниця в разі порушення строків?
3. Чи вважається бездіяльність адміністративного органу предметом адміністративного оскарження?
4. Яким буде наступний етап оскарження?

Завдання 5.

Здобувач університету був відрахований з закладу вищої освіти наказом ректора за порушення умов договору щодо сплати за навчання. Студент вважає, що наказ є незаконним, оскільки не було повідомлено про наявність заборгованості та не була надана можливість висловити свої заперечення.

Дайте відповідь на питання:

1. Чи є підстава для визнання наказу протиправним?

2. Які процесуальні права має студент при зверненні до адміністративного суду?
3. У якому порядку та в які строки подається адміністративний позов?
4. Які рішення може прийняти суд у такій справі?

Завдання 6.

Під час акції протесту громадянина було затримано працівниками національної поліції без складання протоколу. Особа перебувала у відділку понад 5 годин без пояснень причин затримання.

Дайте відповідь на питання:

1. Які вимоги КУпАП до адміністративного затримання?
2. Чи є порушення прав особи в наведеній ситуації?
3. Яким чином особа може оскаржити дії працівників поліції?
4. Яку компенсацію передбачає закон у випадку незаконного затримання?

Завдання 7.

Громадянин України Петренко Олександр Миколайович у серпні 2024 року подав запит до Житомирської міської ради з проханням надати копії рішень міської ради та виконавчого комітету щодо передачі в оренду комунального майна на території міста за період з січня 2023 року по липень 2024 року.

У своєму запиті Петренко зазначив, що ці документи йому потрібні для громадської ініціативи з моніторингу ефективності використання комунального майна. Він попросив надати інформацію у форматі електронних копій на адресу електронної пошти.

Житомирська міська рада у встановлений п'ятиденний строк відповіді не надала. Через два тижні Петренко отримав письмову відповідь, у якій зазначалося, що "запитувана інформація є обмеженою у доступі", однак не було надано посилання на норму закону, яка це обґрунтовує, і не зазначено, чи було рішення про обмеження доступу.

Петренко вважає, що його право на доступ до публічної інформації, гарантоване Законом України «Про доступ до публічної інформації», було порушено. У зв'язку з цим він звернувся до Житомирського окружного адміністративного суду з позовом до Житомирської міської ради, в якому просить:

- визнати протиправною бездіяльність Житомирської міської ради щодо ненадання відповіді в установлені строки;

- зобов'язати міську раду надати запитувану інформацію;
- стягнути моральну шкоду в розмірі 5 000 грн за порушення права на отримання суспільно значущої інформації.

Дайте відповідь на питання:

1. Які вимоги Закону України «Про доступ до публічної ситуації» до порядку надання відповіді на запит?
2. Чи є порушення прав особи в наведеній ситуації?
3. Яким чином особа може оскаржити дії розпорядника публічної інформації?
4. Чи законні вимоги Петренка?
5. Яке рішення ухвалить суд?

ТЕСТИ:

1. Що таке адміністративне судочинство?

1. Процедура вирішення спорів між громадянами та органами влади.
2. Кримінальний процес
3. Спосіб укладення договорів між приватними особами
4. Судовий процес між двома фізичними особами
5. Адміністративний процес

2. Який основний нормативний акт регулює адміністративне судочинство в Україні?

1. Кодекс адміністративного судочинства України
2. Кримінальний процесуальний кодекс
3. Господарський кодекс України
4. Конституція України
5. Сімейний кодекс України

3. Що є основною метою адміністративного судочинства?

1. Захист прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб
2. Розгляд кримінальних справ
3. Вирішення майнових спорів
4. Надання консультацій
5. Розгляд цивільних справ

4. Який орган здійснює адміністративне судочинство в Україні?

1. Адміністративні суди
2. Поліція
3. Прокуратура
4. Верховна Рада України
5. Кабінет Міністрів України

5. Який строк подання позовної заяви до адміністративного суду?

1. 6 місяців з дня, коли особа дізналася про порушення своїх прав
2. 1 рік з дня порушення
3. 2 місяці з дня прийняття рішення органом влади
4. 10 днів після отримання повідомлення
5. 1 місяць

6. Хто може бути стороною у справі в адміністративному судочинстві?

1. Позивач та відповідач

2. Фізичні та юридичні особи, які оскаржують рішення суб'єктів владних повноважень

3. Лише громадяни України
4. Тільки юридичні особи
5. Тільки державні органи

7. Що означає принцип змагальності в адміністративному судочинстві?

1. Сторони мають рівні права у доведенні своєї позиції
2. Суд самостійно встановлює істину
3. Позивач має більше прав, ніж відповідач
4. Лише відповідач подає докази
5. Адвокат

8. Яка роль судді в адміністративному процесі?

1. Неупереджено розглядати справу та приймати рішення
2. Захищати сторону позивача
3. Підтримувати сторону відповідача
4. Слідкувати за дотриманням процесуальних норм
5. Приймати рішення

9. Яким є строк подання апеляційної скарги в адміністративному судочинстві?

1. Протягом 30 днів з дня його проголошення
2. 10 днів з моменту отримання рішення
3. 1 місяць з дня прийняття рішення
4. 20 днів після оголошення рішення
5. 3 місяці з моменту подання позову

10. Що таке предмет доказування в адміністративній справі?

1. Обставини, які обґрунтовують позовні вимоги чи заперечення або які мають інше значення для вирішення справи
2. Документи, подані сторонами.
3. Показання свідків.
4. Постанова суду
5. Рішення суду

11. Що означає принцип рівності сторін?

1. Сторони мають рівні права та обов'язки у процесі
2. Суд має підтримувати лише позивача
3. Відповідач має переваги у наданні доказів
4. Позивач зобов'язаний довести свою правоту

5. Суд підтримує свідків

12. Що визначає кодекс адміністративного судочинства України?

1. Він визначає юрисдикцію та повноваження адміністративних судів
2. Законодавчий акт, який регулює порядок здійснення адміністративного судочинства
3. Інструкцію для органів виконавчої влади
4. Закон про місцеве самоврядування
5. Регламент Верховної Ради України

13. З чого складаються судові витрати у адміністративному судочинстві?

1. Судового збору та витрат, пов'язаних з розглядом справи
2. Зарплата судді
3. Витрати на забезпечення діяльності прокуратури
4. Компенсація моральної шкоди
5. Компенсація завданої шкоди

14. Коли рішення суду в адміністративній справі набирає законної сили?

1. Після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано
2. Задоволення позову або відмова у задоволенні
3. Призначення штрафу
4. Передача справи до іншого суду
5. Відстрочення виконання рішення

15. Який принцип є основою адміністративного судочинства?

1. Верховенство права
2. Законність
3. Примусовість
4. Односторонній розгляд
5. Анонімність

16. Хто має право подати адміністративний позов?

1. Будь-яка фізична або юридична особа, чиї права були порушені
2. Лише державні органи
3. Представники прокуратури
4. Особи, які є громадянами України
5. Юридична особа

17. Що є основним документом, який регулює діяльність адміністративних судів?

1. Кодекс адміністративного судочинства України
2. Конституція України
3. Закон про судоустрій та статус суддів
4. Цивільний процесуальний кодекс України
5. Сімейний кодекс України

18. Які види провадження існують у адміністративному судочинстві?

1. Звичайне та спрощене
2. Загальне та скорочене
3. Цивільне та кримінальне
4. Господарське та адміністративне
5. Звичайне та апеляційне

19. Що таке касаційна скарга?

1. Це письмовий документ, адресований суду касаційної інстанції, в якому скаргник наводить аргументи та доводи
2. Оскарження рішення суду апеляційної інстанції у вищому суді
3. Подання нового позову
4. Повідомлення про виконання судового рішення
5. Заява про перегляд справи

20. Яка найвища судова інстанція в Україні?

1. Верховний суд України
2. Апеляційний суд України
3. Конституційний суд України
4. Місцевий суд
5. Господарський суд України

21. Що таке адміністративний позов?

1. Звернення до адміністративного суду про захист прав, свобод та інтересів
2. Офіційний запит до державного органу
3. Постанова суду про відкриття провадження
4. Договір між сторонами
5. Угода між сторонами

22. Хто не має права на подання адміністративного позову?

1. Особи без громадянства
2. Громадяни України
3. Іноземці
4. Юридичні особи
5. Державні органи

23. Апеляційна скарга це ?

1. Оскарження рішення суду першої інстанції до апеляційного суду
2. Заява про визнання рішення суду недійсним
3. Повідомлення суду про нові обставини
4. Протокол судового засідання
5. Угода між сторонами

24. Хто вирішує питання щодо відкриття провадження у справі?

1. Суддя адміністративного суду
2. Секретар суду
3. Голова суду
4. Прокурор
5. Адвокат

25. Адміністративно-процесуальна правоздатність?

1. Здатність мати юридичні права та обов'язки в адміністративному процесі
2. Здатність особи бути учасником адміністративного процесу
3. Обов'язок суду розглянути справу
4. Компетенція суду розглядати адміністративні справи
5. Здатність суду приймати рішення

26. Який принцип є основою доказування у адміністративному судочинстві?

1. Принцип об'єктивності та повноти доказів
2. Презумпція винуватості відповідача
3. Відсутність обов'язків зі сторони позивача
4. Визнання правоти лише однієї сторони
5. Визнання недійсності свідків

27. Що є доказами в адміністративному процесі?

1. Дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин
2. Особиста думка сторін
3. Пропозиції свідків
4. Інформація з відкритих джерел
5. Інформація свідків

29. Які дії може вжити суд у разі ухилення відповідача від виконання рішення?

1. Вжити заходів примусового виконання рішення
2. Звільнити відповідача від відповідальності

3. Призупинити справу
4. Скасувати рішення
5. Поновити рішення

30. Що є строком давності у поданні адміністративного позову?

1. Період, протягом якого можна звернутися до суду для захисту прав
2. Час розгляду справи в суді
3. Дата, коли було прийнято рішення
4. Час, потрібний для підготовки документів
5. Дата звернення до суду

31. Що таке судові витрати у адміністративному судочинстві?

1. Витрати, пов'язані із судовим процесом, які несуть сторони
2. Зарплата судді
3. Витрати на забезпечення діяльності прокуратури
4. Компенсація моральної шкоди
5. Зарплата секретаря

32. Судове рішення це?

1. Процесуальний документ, постановлений судом під час розгляду судової справи на будь-якій стадії судового процесу (ухвала, рішення, вирок, постанова, судовий наказ, тощо)
2. Рішення суду
3. Повістку
4. Протокол засідання
5. Акт виконання рішення

33. Що є підставою для касаційного оскарження?

1. Неправильне застосування судом норм матеріального права чи порушення норм процесуального права
2. Незгода сторони із рішенням
3. Відсутність доказів
4. Запізнення із поданням апеляційної скарги
5. Додаткові докази

34. Що таке суб'єкт владних повноважень?

1. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їхні посадові чи службові особи, інші суб'єкти, які здійснюють владні управлінські функції на основі законодавства
2. Орган або посадова особа, які здійснюють функції виконавчої влади
3. Юридична особа приватного права

4. Суддя адміністративного суду
5. Фізична особа, яка має право звернутися до суду

35. Які справи розглядає адміністративний суд?

1. Орган судової влади, уповноважений здійснювати правосуддя в адміністративних справах, шляхом вирішення справ адміністративної юрисдикції
2. Справи, пов'язані з оскарженням дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень
3. Справи про визнання права власності
4. Кримінальні правопорушення
5. Майнові спори між фізичними особами

36. Яка мова є обов'язковою для провадження у адміністративних судах?

1. Українська
2. Англійська
3. Мова, обрана позивачем
4. Будь-яка, за згодою сторін
5. Німецька

37. Який орган забезпечує примусове виконання судових рішень?

1. Примусове виконання рішень покладається на органи державної виконавчої служби
2. Органи державної виконавчої служби
3. ДБР
4. Прокуратура
5. Поліція

38. Який документ підтверджує повноваження представника сторони?

1. Довіреність або інший документ, передбачений законом
2. Копія паспорта представника
3. Усна згода сторін
4. Заява відповідача
5. Заява позивача

39. Що є обов'язком суду у адміністративному процесі?

1. Забезпечити всебічний, повний та об'єктивний розгляд справи
2. Захищати інтереси позивача
3. Надавати юридичні консультації сторонам
4. Звільняти відповідача від відповідальності
5. Заява позивача

40. Що є моментом відкриття провадження в адміністративній справі?

1. Постанова судді про прийняття позовної заяви до розгляду
2. Подання позовної заяви
3. Ухвалення рішення судом
4. Повідомлення відповідача
5. Скасування постанови

41. Хто вирішує питання про відвід судді у адміністративному процесі?

1. Суддя, який розглядає справу, або інший суддя цього суду
2. Голова суду
3. Прокурор
4. Представник позивача
5. Відповідач

42. Що є підставою для залишення позовної заяви без руху?

1. Недоліки в оформленні позовної заяви, які можна виправити
2. Відсутність доказів у справі
3. Наявність аналогічної справи в іншому суді
4. Подання заяви представником без довіреності
5. Повідомлення відповідача

43. Які строки встановлюються для виконання рішення адміністративного суду?

1. Протягом 6 місяців з дня, коли особа дізналась, або повинна була дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів
2. Строки, передбачені рішенням суду або законом
3. 30 днів з дня ухвалення рішення
4. 1 рік з моменту розгляду справи
5. Безстрокове виконання

44. Яке значення має рішення Конституційного Суду України у адміністративному судочинстві?

1. Конституція України яка є обов'язковим для застосування судами
2. Рішення має лише консультативний характер
3. Суд може ігнорувати рішення Конституційного Суду
4. Застосовується лише у кримінальних справах
5. Закон України

45. В яких випадках адміністративний суд може залишити позовну заяву без розгляду?

1. Якщо позивач повторно не з'явився на засідання без поважних причин

2. Якщо відповідач не подав відзив на позов
3. Якщо суддя не має часу для розгляду справи
4. Якщо справа складна за своєю суттю
5. Нові докази

46. Яке рішення ухвалює суд у разі повного задоволення позову?

1. Обмежившись у мотивувальній частині рішення посиланням на визнання позову без з'ясування і дослідження інших обставин справи
2. Суд визнає дії чи бездіяльність відповідача незаконними та зобов'язує усунути порушення
3. Суд відмовляє у задоволенні позову
4. Суд передає справу на розгляд іншої інстанції
5. Суд припиняє провадження у справі

47. Що таке відзив на позовну заяву?

1. Це процесуальний документ, в якому відповідач викладає свої заперечення (за наявності) щодо наведених позивачем обставин та правових підстав позову
2. Письмове пояснення відповідача щодо суті позовних вимог
3. Вимога про перегляд рішення
4. Докази, подані позивачем
5. Заява про відкладення справи

48. Чи може адміністративний суд зупинити виконання оскаржуваного рішення органу влади?

1. Не зупиняють дію оскаржуваного рішення суб'єкта владних повноважень, якщо суд не застосував відповідні заходи забезпечення позову.
2. Так, у випадку винесення ухвали про забезпечення позову
3. Ні, це неможливо в жодному разі
4. Лише за рішенням Верховного Суду
5. Так, але тільки після завершення розгляду справи

49. Що є підставою для повернення позовної заяви?

1. Позов подано особою, яка не має адміністративної процесуальної дієздатності, не підписано або підписано особою, яка не має права її підписувати, або особою, посадове становище якої не вказано.
2. Недотримання вимог до форми та змісту позовної заяви, якщо їх не було виправлено у визначений строк
3. Подання позову від імені неналежної особи
4. Відмова судді розглядати справу
5. Подання заяви після строку давності без поважних причин

50. Що таке третя особа у справі?

1. особи, які беруть участь у справі, вступають або залучаються до розпочатого процесу, мають певну зацікавленість у результаті справи
2. Особа, яка не є позивачем або відповідачем, але має інтерес
3. Особа, яка допомагає позивачу
4. Суддя
5. Адвокат, свідок

51. Яка форма документації потрібна для подачі заяви до адміністративного суду?

1. Письмова форма
2. Усна форма
3. Стандартна форма
4. Формат PDF
5. Електронна форма

52. Що таке повторний розгляд адміністративної справи?

1. Розгляд тієї ж справи після апеляції
2. Розгляд нових справ
3. Розгляд справи у вищій інстанції
4. Зміна складу суду
5. Заміна запису у справі

53. Яка особа може бути представником у адміністративному процесі?

1. Адвокат чи законний представник
2. Лише родичі позивача
3. Юридичні консультанти
4. Будь-який громадянин
5. Державні службовці

54. Що таке адміністративне правопорушення?

1. Вчинок, який порушує адміністративні норми
2. Кримінальний злочин
3. Цивільний спір
4. Господарський спор
5. Правопорушення в сфері міжнародного права

55. Що таке адміністративна відповідальність?

1. Відповідальність за правопорушення в сфері адміністративного права
2. Відповідальність за злочини
3. Відповідальність за цивільні порушення

4. Відповідальність за господарські спори
5. Відповідальність під час виконання службових обов'язків

56. Яким чином отримає суд інформацію про факти, що мають значення для справи?

1. На основі наданих доказів
2. На основі чуток
3. На основі суджень суддів
4. На основі завідомо спотворених даних
5. На основі особистих досвідів

57. Які справи підлягають розгляду в трьох інстанціях: суд першої інстанції, апеляційна та касаційна?

1. Всі рішення по адміністративним справам
2. Тільки касаційні скарги
3. Лише кримінальні справи
4. Справи, що порушують майнові права
5. Справи, що пов'язані з особистими правами

58. Що таке адміністративний процес?

1. Порядок, встановлений законодавством для розгляду адміністративних справ
2. Огляд справи для прийняття рішення
3. Визначення юрисдикції суду
4. Процес виконання рішення суду
5. Розгляд справи в міжнародному суді

59. Яка судова інстанція має право здійснювати контроль за рішеннями адміністративних судів?

1. Верховний суд
2. Господарський суд
3. Апеляційний суд
4. Касаційний суд
5. Суди загальної юрисдикції

60. Яка мета адміністративного судочинства?

1. захист прав і законних інтересів фізичних і юридичних осіб, держави, забезпечення законності та справедливості при здійсненні правосуддя.
2. Покарання правопорушників
3. Розвиток господарства
4. Офіційна документація

5. Оцінка діяльності державних органів

61. Які дії не є предметом оскарження в адміністративному суді?

1. Акти, які не мають правових наслідків
2. Дії органів влади
3. Нормативно-правові акти
4. Керівні розпорядження
5. Висновки експертів

62. Яка форма вимог може бути подана позивачем у адміністративному процесі?

1. Усні та письмові
2. Лише письмові
3. Лише усні
4. Тільки електронні
5. Тільки усні в прокуратурі

63. Інтереси держави в адміністративному процесі представляє...?

1. Прокурор
2. Суд
3. Позивач
4. Відповідач
5. Адвокат

64. Що може бути предметом судового контролю в адміністративному процесі?

1. Дії державних органів
2. Внутрішні розпорядження службовців
3. Рішення приватних осіб
4. Громадський контроль
5. Політичні рішення

65. Які особи можуть подавати адміністративні позови?

1. Громадяни, юридичні особи, органи державної влади
2. Лише громадяни
3. Лише юридичні особи
4. Лише іноземці
5. Лише місцеві органи влади

66. Що таке додаткові докази?

1. Документи, подані на пізнішому етапі
2. Оригінали документів
3. Свідчення сторонніх осіб
4. Тільки матеріали, що підтверджують попередню справу
5. Розглянуті судом докази

67. Як оскаржуються рішення адміністративних судів?

1. Через апеляцію
2. Через прямий запит
3. Через адміністративний акт
4. Через консультування
5. Через збори органів

68. У яких випадках позов може бути залишений без розгляду?

1. Коли не дотримано процесуальних вимог
2. Коли позов не має підстав
3. Коли відповідач не з'явився
4. Коли справа надто проста
5. Коли справу вже розглянуто

69. Який термін для підготовки матеріалів до розгляду справи?

1. Визначається судом
2. 5 днів
3. 30 днів
4. 14 днів
5. 60 днів

70. Хто не має права подавати заяву про забезпечення позову?

1. Особи, які не є позивачами
2. Позивачі
3. Державні органи
4. Юридичні особи
5. Адвокати

71. Який процесуальний документ подається для затвердження вимог до суду?

1. Заява
2. Скарга
3. Позовна заява
4. Клопотання
5. Рішення

72. Коли рішення адміністративного суду може бути виконане?

1. Після набрання законної сили
2. З моменту проголошення
3. Тільки після рішення апеляційного суду
4. В будь-який час
5. Після рішення касаційного суду

73. Яка інстанція розглядає справи адміністративного судочинства?

1. Адміністративний суд
2. Господарський суд
3. Цивільний суд
4. Кримінальний суд
5. Верховний суд

74. Який документ подається для започаткування адміністративного процесу?

1. Позовна заява
2. Апеляційна скарга
3. Касаційна скарга
4. Заява про перегляд
5. Виконавчий лист

75. Хто може бути позивачем у адміністративному процесі?

1. Громадянин
2. Тільки юридичні особи
3. Тільки державні органи
4. Свідки
5. Судді

76. Який принцип лежить в основі адміністративного судочинства?

1. Принцип законності
2. Принцип диспозитивності
3. Принцип змагальності
4. Принцип активної ролі суду
5. Принцип конфіденційності

77. Який орган має право на представництво в адміністративному суді?

1. Прокурор
2. Юридична особа, тільки фізичні особи
3. Лише державні органи

4. Адвокати, які мають ліцензію
5. Свідки

78. Юрисдикція адміністративних судів не поширюється на справи?

1. Що віднесені до юрисдикції Конституційного Суду України, що мають вирішуватися в порядку кримінального судочинства, тощо
2. Спори про приватизацію, Спори про укладення договорів
3. Справи про адміністративні правопорушення
4. Спори щодо прав на землю
5. Справи за скаргами на дії органів влади

79. Який термін для подання касаційної скарги в адміністративному судочинстві?

1. 20 днів
2. 30 днів
3. 10 днів
4. 14 днів
5. 1 місяць